

D · N

12/8 1952

Kadaverlydnad

Helt om marsch, detta är den order som de båda excellenserna i söndagens föredrag givit åt de båda koalitionsparterna i fråga om konflikten med Ryssland. Sedan nedskjutningarna ägde rum för nära två månader sedan har större delen av pressen varit enig om att en vädjan till Förenta nationerna borde göras om ej ryssarna erkände vad som skett eller gick med på en internationell undersökning. Även inom bondeförbundets och socialdemokratiens press har denna uppfattning varit den dominerande; såvitt bekant tog under krisens tidigare skede ingen enda tidning avstånd från ett sådant förfarande. Sedan stats- och utrikesministrarna yttrat sig har man emellertid helt ändrat signaler. Enligt Morgontidningen är Dagens Nyheter ledning "oansvarig och ansvarslös" då den förordar en hänvändelse till FN, alltså då den vidhåller den ståndpunkt som under månader framträtt i pressorgan inom alla partier utanför kommunisterna. Aftontidningen skrev den 17 juli: "En fortsatt notväxling är skäligen meningslös, varför Sveriges enda utväg att få rättlig prövning av omständigheterna kring nedskjutningarna av Catalinan och DC 3:an är en hänvändelse till Förenta nationerna." Det är nästan ord för ord detsamma som Dagens Nyheter säger i dag. Men i gårdagens ledare rasar samma Aftontidning mot Dagens Nyheter "kampanj för en hänvändelse till FN". Det är en disciplin, för att inte säga en dressyr, som för tanken på cirkus och vaktparader.

Utrikesministerns anförande i söndags, som för Dagens Nyheter är tillgängligt i stenografiskt referat, visar tydligt att en sådan disciplin är just vad regeringen önskar. Med den särpräglade knarrighet som hos hr Undén tjänstgör som ett surrogat för ironin hos mera lyckligt lottade talare klagat hr Undén över att inte hela den svenska pressen stöder regeringens utrikespolitik. "Om nu en gång den överväldigande

majoriteten har bestämt sig för en viss kurs, då skall man åtminstone inte försvara genomförandet av den politiken, ett genomförande som kan vara svårt nog ändå", heter det i talet. Ja, det är en lika olustig som välbekant tanke. Hur lätt skulle det inte vara för en regering och en utrikesledning om opposition inte fick förekomma mot dess beslut, hur otrevligt är det inte med folk som bråkar då överheten har sagt ifrån. Det är ett uttalande som sannerligen inte påminner om den hr Undén som under världskriget gång efter annan kritiserade den svenska regeringens politik. Men uttalandet passar förträffligt i munnen på den utrikesminister som i november 1945 som ett försvar för Rysslands erövring av Baltikum ordade om den bristande "politiska mogenheten hos dessa folk" och rådde dem att "acceptera det nya Ryssland och den politiska utformning som de baltiska republikerna fått såsom anslutna till Sovjetunionens republiker".

Utrikesministerns känslor för pressen framgår också av andra moment i söndagens anförande. Han anklagar högern och folkpartiet för att de "vid påfrestningar ganska lätt vacklar" — han menar härmed att de inte tillräckligt lydaktigt följt utrikesledningens linje i alla detaljer. En av orsakerna till detta förhållande är, fortsätter hr Undén, att dessa partier "har sin svans av kätterska tidningar. Jag vill inte påstå att svansen styr folkpartiet, men väl kan det hända att det ibland sker några ryckningar i partiets politik som inte är utan samband med svansens rörelser". Den fria pressen bildar alltså "svansar" till de politiska partierna; det är en karaktäristik som även hr Undéns meningsfränder i tysthet lär finna mera stötande än kvick. För socialdemokratiens "svans" behöver hr Undén emellertid inte bekymra sig; en trogen viftning är dess enda reaktion vid befallningarna från ovan.